

ΚΗΡΥΓΜΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΩΝ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2023

ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΣΤ΄ ΛΟΥΚΑ (ΤΕΛΩΝΟΥ ΚΑΙ ΦΑΡΙΣΑΙΟΥ) (Λουκ. ιη΄ 10-14)
5 Φεβρουαρίου 2023

Ἡ παραβολὴ τοῦ Τελῶνου καὶ τοῦ Φαρισαίου εἶναι ιδιαίτερα διδακτικὴ γιὰ ὅλους μας, διότι δείχνει ὅτι ὅταν ὁ ἄνθρωπος συναισθανθεῖ τὰ σφάλματά του καὶ μετανοήσει, δικαιώνεται ἀπὸ τὸν Θεό, ἐνῶ ὅταν θεωρήσει τὸν ἑαυτό του δίκαιο, ἀναμάρτητο καὶ κριτὴ ὄλων τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, κατακρίνεται.

Οἱ Τελῶνες, ὡς φοροεισπράκτορες ἦταν πρόσωπα ιδιαίτερα μισητὰ γιὰ τὸν λαὸ τοῦ Ἰσραήλ. Κατὰ τὴν εἴσπραξη τῶν φόρων προέβαιναν σὲ ἀντιθέσεις, ἐκμεταλλεζόμενοι τὸν ἀπλὸ λαό. Γιατὸ καὶ ὁ χαρακτηρισμὸς τους ὡς μεγάλων ἀμαρτωλῶν. Ὁ Τελῶνης, ὅμως, τῆς σημερινῆς παραβολῆς φαίνεται ὅτι εἶχε συναίσθηση τῶν ἀδικιῶν του, γι' αὐτὸ καὶ ἀνέβηκε στὸν Ναὸ γιὰ νὰ προσευχηθεῖ καὶ μετανοημένος ἐπικαλέστηκε τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ.

Στὸν Ναό, ὅμως, ἀνέβηκε καὶ ὁ Φαρισαῖος, ὁ εὐπόλητος στὰ μάτια τοῦ λαοῦ, ὁ δίκαιος, ὁ ἄμεμπτος καὶ ἀναντίρρητα πιστὸς τηρητὴς τοῦ Νόμου. Φτάνοντας στὸν Ναὸ δὲν προσευχήθηκε στὸν Θεό, ζητῶντας τὸ ἔλεός του. Ἀντιθέτως, ἀφοῦ στάθηκε ἐπιδεικτικὰ σὲ μία περίοπτη καὶ διακεκριμένη θέση τοῦ Ναοῦ, ἄρχισε μεγαλοφώνως νὰ αὐτοεγκωμιάζεται, νὰ ἐπαινεῖ τὸν ἑαυτό του, νὰ τὸν δικαιώνει, νὰ ἀπαριθμεῖ τὶς καλές του πράξεις: «νηστεύω», ἔλεγε, «δὶς τοῦ σαββάτου, ἀποδεκατῶ πάντα ὅσα κτῶμαι», καὶ νὰ κατακρίνει ὅλους τοὺς ἄλλους. Εὐχαριστοῦσε μάλιστα τὸν Θεὸ γιὰ τὴν ἀναμαρτησία του καὶ ξεχωρίζοντας αὐτάρεσκα τὸν ἑαυτό του ἀπὸ ὅλους τοὺς ἄλλους καὶ βέβαια καὶ ἀπὸ τὸν Τελῶνη, ἔλεγε: «οὐκ εἰμι ὡσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων... ἢ καὶ ὡς οὗτος ὁ τελῶνης».

Εἶναι προφανὲς ὅτι ὁ Φαρισαῖος ἀνέβηκε στὸν Ναὸ γιὰ νὰ αὐτοδικαιωθεῖ καὶ νὰ προβληθεῖ στοὺς ἀνθρώπους, ὡς ὁ τέλειος καὶ ἀναμάρτητος, σὲ ἀντίθεση μὲ ὅλους τοὺς ἄλλους, οἱ ὁποῖοι ἦταν ἀμαρτωλοί, φαῦλοι, διεφθαρμένοι, «ἄρπαγες, ἄδικοι, μοιχοί». Διαφημίζοντας τὴν ἐκ μέρους του τήρηση τοῦ Νόμου, δηλαδὴ τῆς δικαιοσύνης, τῆς φιλανθρωπίας, τῆς νηστείας καὶ τῆς ἐλεημοσύνης, ἀποδεικνύεται ἕνας ἐπιφανειακὸς ἄνθρωπος, γεμάτος ἐγωισμὸ καὶ φιλαρέσκεια. Στὴν προκειμένη περίπτωσι, ἡ τήρηση τοῦ Νόμου, ἂν καὶ ἀναγκαῖα ὡς ἐντολὴ τοῦ Θεοῦ, ἐν τούτοις ἀποδεικνύεται ἀνώφελη καὶ καταλήγει νὰ εἶναι μία ἀπλὴ ἐφαρμογὴ κάποιων ἐξωτερικῶν τύπων. Ἡ οὐσία, ἡ ὁποία ἀφορᾷ στὴν ἀγάπη πρὸς τὸν ἄλλο καὶ στὴ συναίσθησι τῆς ἀνεπάρκειάς μας, πρᾶγμα βέβαια ποὺ ὀδηγεῖ καὶ στὴν ἐπίκλησι τοῦ ἐλέους τοῦ Θεοῦ, ἀπουσίαζε ἀπὸ τὸν Φαρισαῖο. Γι' αὐτὸ καὶ ἐν τέλει

κατακρίθηκε ἀπὸ τὸν Θεό.

Σὲ ἀντίθεση μὲ τὴν ὑποκρισία καὶ τὴν αὐτοδικαίωση τοῦ Φαρισαίου, ὁ Τελώνης ἐπιδεικνύει οὐσιαστικὴ μετάνοια. Συναισθανόμενος τὰ μεγάλα σφάλματά του, καθὼς καὶ τὶς πάμπολλες ἀδικίες ποὺ ἔκανε, ἐλεεινολογεῖ τὸν ἑαυτό του. Στέκεται κάπου ἀπόμερα καὶ μὲ τὸ βλέμμα κάτω λυπᾶται, μετανοεῖ πραγματικὰ καὶ ζητεῖ μὲ συντριβὴ καὶ αὐτοεξουδένωση τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ: «ὁ Θεός, ἰλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ», λέει. Καὶ ἐπιτυγχάνει τὸ ζητούμενο. Ἡ προσευχὴ του εἰσακούεται καὶ λαμβάνει τὴν ἄφεση τῶν ἁμαρτιῶν του, τὴ δικαίωση καὶ τὴν υἰοθεσία τοῦ Θεοῦ.

Αὐτὸ ποὺ οὐσιαστικὰ μετράει στὸν Θεὸ δὲν εἶναι ἡ μικρὴ ἢ ἡ μεγάλη ἁμαρτία, ἀλλὰ ἡ μετάνοια. Αὐτὴ εἶναι τὸ Α καὶ τὸ Ω στὴ σχέση τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὸν Θεό. Ὁ Χριστὸς ξεκινῶντας τὸ κήρυγμά του δὲν ζήτησε ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους ἀναμαρτησία, ἀλλὰ τὴ μετάνοιά τους καὶ τὴ συναίσθηση τῆς ἁμαρτωλότητος.

Βαδίζοντας καὶ ἐμεῖς πρὸς τὴ νοητὴ Ἱερουσαλὴμ τοῦ ἐφετινοῦ Πάσχα, ἅς ἐλέγξουμε τὸν ἑαυτό μας μὲ εἰλικρίνεια, ὥστε νὰ δοῦμε σὲ ποιὸν μοιάζουμε περισσότερο, στὸν Τελώνη ἢ στὸν Φαρισαῖο καὶ ἅς ἔχουμε μόνιμα στὸ νοῦ καὶ στὴν καρδιά τὸν ὕμνο ποὺ σήμερα ψάλλαμε: «Φαρισαίου φύγωμεν ὑψηγορία», καὶ Τελώνου μάθωμεν, τὸ ταπεινὸν ἐν στεναγμοῖς, πρὸς τὸν Σωτῆρα κραυγάζοντες· Ἴλαθι μόνε ἡμῖν εὐδιάλλακτε». Ἀμήν.

[dkpdf-button]